

RAW®

GRUNDMALET
STERN & UDHÆNG

**RAW
GRUNDMALEDE
LØSNINGER
– GØR ARBEJDET
NEMMERE**

FLEKSIBLE LØSNINGER // BREDT SORTIMENT // HØJ KVALITET

- Træ er et naturligt materiale med fokus på en lav CO₂ udledning
- RAW grundmalet stern- og udhængsløsninger er PEFC certificeret
- Montering af RAW stern giver økonomisk besparelse og et formindsket tidsforbrug
- Træ har rod i naturen og respekt for miljøet
- Med en stern af træ, er det let at ændre farven på huset
- Træ giver en øget fleksibilitet i forbindelse med byggeriet
- Træ er et materiale med en lav vægt
- Træets egenskaber gør det behageligt at leve med
- Stern og udhæng af træ illustrerer tidløs elegance og enkelthed
- En længere fer/not-løsning sikrer at brædderne ikke kryber fra hinanden under udtørring

RAW SORTIMENT

- **25×125 mm**
OVER/UNDERSTERN
- **25×125/150 mm**
MELLEMSTERN
- **25×150/200 mm**
MULTIBRÆDDER
- **19×100/125 mm**
UDHÆNGSLØSNINGER

RAW GRUNDMALET STERN & UDHÆNG

Når der bygges med RAW grundmalet stern & udhæng i træ, bør man stræbe efter harmoni mellem bygningens konstruktive og æstetiske løsning. Det vil sige, at sammensætningen af materialer både skal være flot, og hvor materialerne i samspil med hinanden giver en flot finish og ikke bliver ødelagt af vejr og vind.

RÅVARER

RAW grundmalet stern og udhængsløsninger bliver produceret af en tæt-vokset og friskkvistet nordsvensk eller finsk fyr eller gran i bedste kvalitet.

Gran har gennem generationer været det foretrukne valg som sternbeklædning i Norge, Sverige og Finland. Det skyldes især granens egenskaber med en lukket cellestruktur, der forhindrer fugtoptagelse og dermed øger den naturlige modstandsdygtighed.

Efterbehandling & vedligeholdelse

For at lette dit arbejde er RAW gran stern og udhængsløsninger grundmalet. Under montering er det vigtigt at kantforsegle afskærne ender, søm og skruehuller, så de ikke optager fugt efter montering.

STARK anbefaler også, at den færdigmonterede stern straks efter montering, får det endelige heldækkende malingslag for optimal beskyttelse samt finish. Se venligst vedligeholdelsesvejledning side 11.

PEFC CERTIFICERET

Alt det træ vi anvender til RAW grundmalet stern og udhængsløsninger er skovet fra certificeret skovbevoksninger i Sverige og Finland.

PEFC certificering er en international mærkningsordning for træ og papir, der garanterer ansvarlig skovdrift.

RAW grundmalet stern og udhængsløsninger er med andre ord det naturlige valg, som tager optimalt hensyn til miljø og CO₂ udledning.

GODE RÅD

Anbefalet udhæng

For at en træbeklædning kun bliver udsat for en begrænset vejrligs påvirkning, anbefaler Stark et udhæng på minimum 600 mm ved et 1 plans hus. Øges etagehøjden til 2 plan, bør udhænget være minimum 900 mm.

Vindskeder & sternbrædder

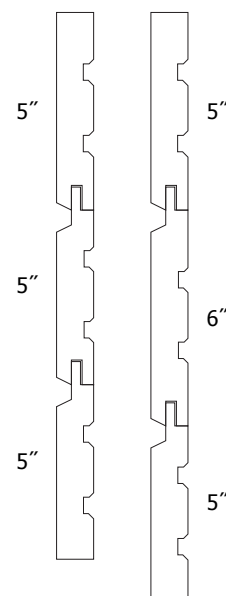
Specielt vindskeder og sternbrædder er monteret, så de er særligt udsatte og påvirkes derfor meget af regn, vand og sol. Derfor bør de efterses mindst en gang om året, og i nogle tilfælde også efterbehandles en gang om året.

Udhængsbrædder

Udhængsbrædderne sidder oppe under udhænget, dvs. den del af taget, der rager ud over facaden. Udhængsbrædderne er så godt beskyttet mod vejret, at det kun er nødvendigt at behandle dem hvert femte år. Men for god ordens skyld bør de ses efter cirka en gang om året for at forebygge skader.

25×125/150 MM RAW GRAN STERN OVER/UNDER/MELLEM

GRAN STERN HVID OVER/UNDER/MELLEM

Varenr.: 1723 0251252 (over)
1723 0251250 (under)
1723 0251251 (mellem)

Grundmalet: Hvid RAL 9010
Efterbehandling: RAW Wood
Hybrid Finish

GRAN STERN ANTRACIT OVER/UNDER/MELLEM

Varenr.: 1723 0251258 (over)
1723 0251256 (under)
1723 0251257 (mellem)
1723 0251507 (mellem)

Grundmalet: Antracit RAL 7016
Efterbehandling:
RAW Wood Hybrid Finish

GRAN STERN SORT OVER/UNDER/MELLEM

Varenr.: 1723 0251255 (over)
1723 0251253 (under)
1723 0251254 (mellem)
1723 0251504 (mellem)

Grundmalet: Sort RAL 9005
Efterbehandling:
RAW Wood Hybrid Finish

Træ er et naturprodukt, hvorfor der kan forekomme variationer i forhold til de viste brædder.

25×125/150 MM RAW GRAN STERN OVER/UNDER/MELLEM

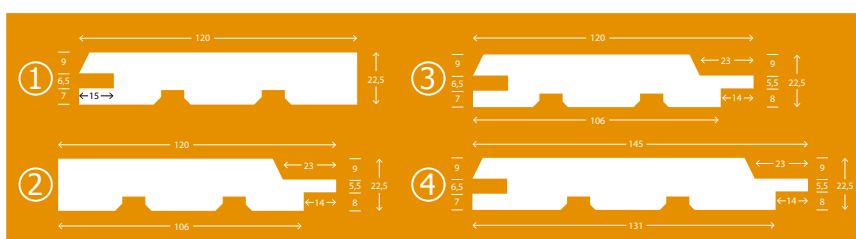
RAW sternbrædder findes i 3 udgaver: Over, Mellem og Under

Sternen er den kant der sidder vinkelret nederst på taget, bagved tagrenden. En stern benyttes bl.a. i udhæng for at sikre mod slagregn og fygesne. Det er 25×125 mm RAW Gran Stern Over & Under, der benyttes som stern på huset. Alt efter behov kan der benyttes en 25×125 mm eller 25×150 mm Stern Mellem for at opnå den rigtige højde

på sternen. Ved opsætning er det vigtigt, at anvende profilen med not som øverste bræt og profilen med fer som nederste bræt, for at undgå ophobning af vand i notgangen.

RAW Gran Stern Over & Under er ekstra udsat for vejrlig. Husk derfor en grundig og effektiv efterbehandling.

Sporriller på bagsiden af RAW Gran Stern Over & Under modvirker krumninger i træet.

	NOMINELLE MÅL	AKTUELLE MÅL	DÆKMÅL
1	Dimension 25X125 mm Stern over	22,5X120 mm	22,5X120 mm
2	Dimension 25X125 mm Stern under	22,5X120 mm	22,5X106 mm
3	Dimension 25X125 mm Stern mellem	22,5X120 mm	22,5X106 mm
4	Dimension 25X150 mm Stern mellem	22,5X145 mm	22,5X131 mm

Type	RAW gran stern over/under/mellem
Fugt	16% +/- 2%
Længder	420-510 cm
Grundmalet	Sort RAL 9005 Hvid RAL 9010 Antracit RAL 7016

Kontakt din lokale STARK for info om aktuel lagerbeholdning.

25 MM RAW GRAN MULTIBRÆT GRUNDMALET SORT ELLER HVID

Træ er et naturprodukt, hvorfor der kan forekomme variationer i forhold til de viste brædder.

25 MM RAW GRAN MULTIBRÆT

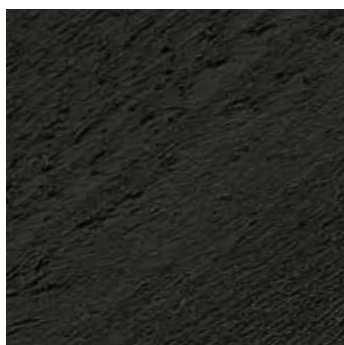
GRUNDMALET SORT ELLER HVID.

25 mm RAW Gran Multibræt Grundmalet kløves af en 47 mm Finsk Gran i den bedste kvalitet. Planken kløves på højkant med en båndsav, samtidig høvles det på bagsiden og rilles på kanterne.

Resultatet er et flot bræt, med en ru fremside og en høvlet bagside der holder en ensartet tykkelse på 21 mm. Rillerne på kanterne giver en bedre vedhæftning af maling og en flottere finish, uanset om du vælger den høvlede eller ru fremside.

De to dimensioner, med denne specielle profilering, giver mange anvendelsesmuligheder. Som f.eks. vindskeder eller sternbrædder. Men kan også anvendes som 1på2 beklædning – klinkbeklædning eller blot som vandrette hegnbrædder.

- Rillet på kanterne for en bedre vedhæftning af maling
- RAW Gran Multibrædder er forbehandlet (grundet) for at gøre arbejdet nemmere for dig
- Se venligst vedligeholdelsesvejledning (side 11)

RAW GRAN MULTIBRÆT GRUNDMALET SORT

Varenr.: 1724 0251508
1724 0252008

Grundmalet: Sort RAL 9005
Efterbehandling: RAW Wood
Hybrid Finish

RAW GRAN MULTIBRÆT GRUNDMALET HVID

Varenr.: 1724 0251505
1724 0252005

Grundmalet: Hvid RAL 9010
Efterbehandling: RAW Wood
Hybrid Finish

NOMINELLE MÅL		AKTUELLE MÅL	DÆKMÅL
1	Dimension	25X150 mm Multibræt	21X145 mm
2	Dimension	25X200 mm Multibræt	21X195 mm
Type		RAW gran multibræt	
Fugt		16% +/- 2%	
Længder		420-510 cm	
Grundmalet		Sort RAL 9005 Hvid RAL 9010	

Kontakt din lokale STARK for info om aktuel lagerbeholdning.

UDHÆNGSBRÆDDER – GRAN

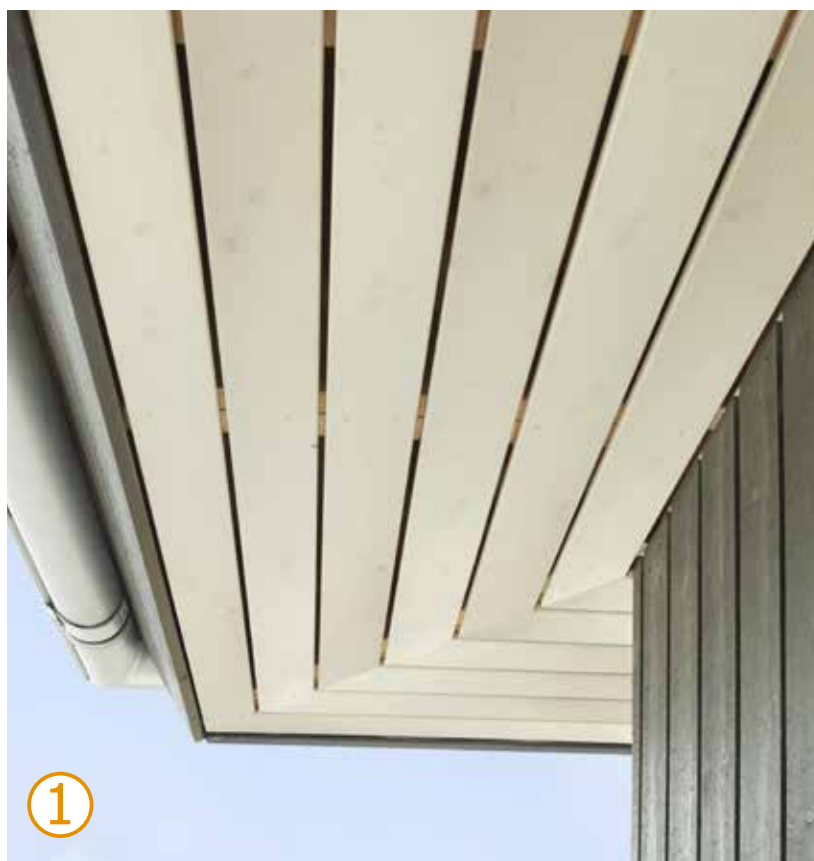
Fakta om Gran Udhængsbrædder
Varenr.: 1710 0191008
Dimension: 19x100 mm
Type: Udhængsbrædder
Profil: Høvlet 4 sider
m. afrundet kant
Fugt: 16-18%
Overflade: Grundmalet 1 gang
mat hvid (3 sider)
Endenot: Nej
Længder: LP 420 & 510 cm

Faktiske mål:
Tykkelse: 15 mm
Bredde: 95 mm
Dækbredde: 95 mm

Fakta om Gran Udhængsbrædder
Varenr.: 1748 0191007
Dimension: 19x100 mm
Type: Udhængsbrædder
Profil: Høvlet 4 sider
m. afrundet kant
Fugt: 16-18%
Overflade: Grundmalet 2 gange
hvid (3 sider) RAL 9010
Endenot: Nej
Længder: LP 420 & 510 cm

Faktiske mål:
Tykkelse: 15 mm
Bredde: 95 mm
Dækbredde: 95 mm

Træ er et naturprodukt, hvorfor der kan forekomme variationer i forhold til de viste brædder.

OM RAW UDHÆNGSBRÆDDER

Udhængsbrædder er de brædder der lukker af op til undersiden af taget, på den del af taget, der rager ud over husets facade.

Udhængsbræddernes funktion er både at holde fugle og andre dyr væk fra tagkonstruktionen, men lige så meget for at give en pænere synlig overflade, som skjuler undersiden af taget.

Det er vigtigt, at der i forbindelse med montering af udhængsbrædder tages hensyn til den krævede ventilation af tagkonstruktionen.

Udhængsbrædder ligger godt beskyttet under taget, og har normalt ikke behov for jævnlig vedligeholdelse. Med mindre utætheder i taget har givet anledning til indtrængning af vand.

Til inspiration vises her et par eksempler på udhængsløsninger udført i træ som findes hos STARK.

På denne side er præsenteret en løsning i 19X100 mm grundmalet gran monteret med afstand mellem brædderne for korrekt ventilation af tagkonstruktionen.

På næste side er præsenteret en såkaldt profilbræddeløsning i 19 mm grundmalet fyr med en 12 mm ventilationsspalte, der sikrer en effektiv ventilation af tagkonstruktionen.

UDHÆNGSBRÆDDER

Varenr.: 1710 0191008 (Gran)
1748 0191007 (Gran)

Grundmalet

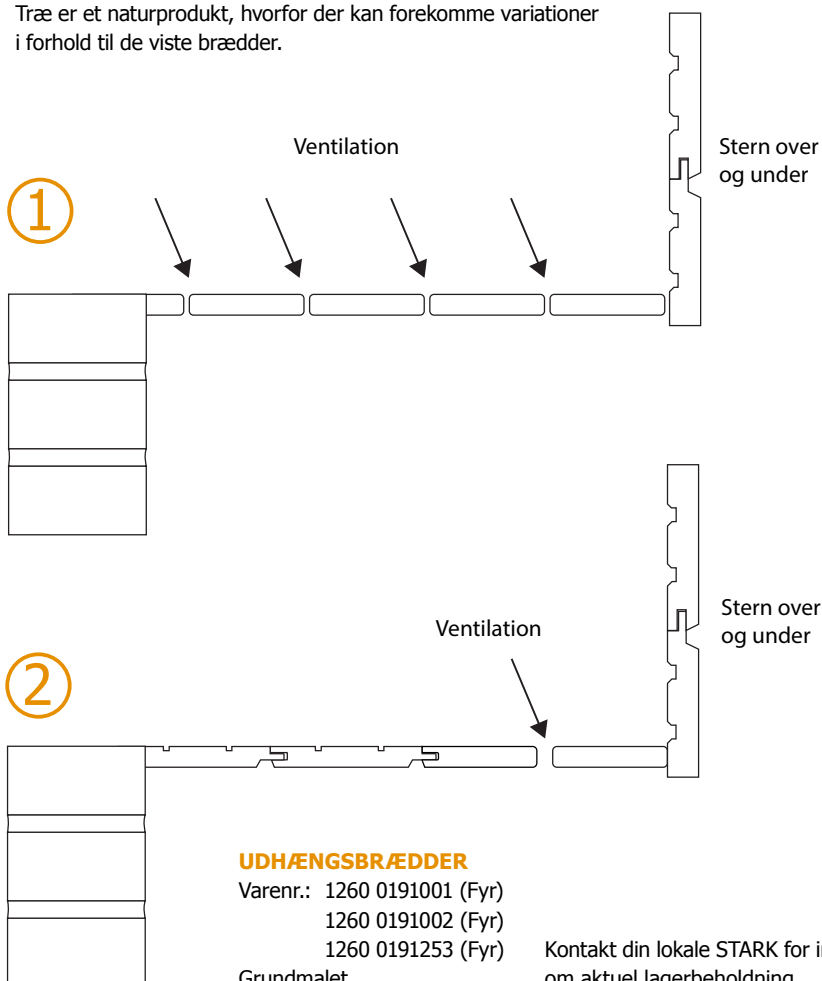
Kontakt din lokale STARK for info om
aktuel lagerbeholdning.

UDHÆNGSBRÆDDER – FYR

Træ er et naturprodukt, hvorfor der kan forekomme variationer i forhold til de viste brædder.

Fakta om Fyr Udhængsbrædder
 Varenr.: 1260 0191253
 Dimension: 19x125 mm
 Type: Udhængsbrædder
 Profil: TGV
 Fugt: 16-18%
 Overflade: Grundmalet
 Endenot: Nej
 Længder: LP 330 & 420 cm

Faktiske mål:
 Tykkelse: 15 mm
 Bredde: 120 mm
 Dækbredde: 110 mm
 Forbrug: 9,1 lbm/m²

Fakta om Fyr Udhængsbrædder
 Varenr.: 1260 0191002
 Dimension: 19x100 mm
 Type: Udhængsbrædder
 Profil: Specialprofil m. not/u. fer
 Fugt: 16-18%
 Overflade: Grundmalet
 Endenot: Nej
 Længder: LP 330 & 420 cm

Faktiske mål:
 Tykkelse: 15 mm
 Bredde: 83 mm
 Dækbredde: 83 mm

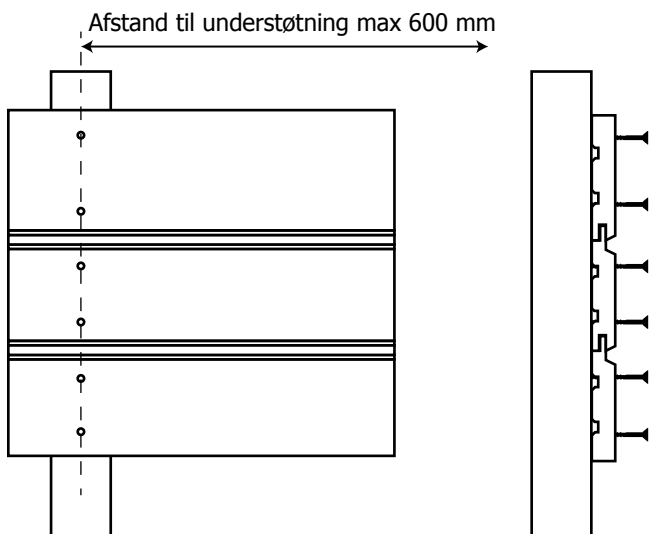
Fakta om Fyr Udhængsbrædder
 Varenr.: 1260 0191001
 Dimension: 19x100 mm
 Type: Udhængsbrædder
 Profil: Høvlet 4 sider m. afrundet kant
 Fugt: 16-18%
 Overflade: Grundmalet
 Endenot: Nej
 Længder: LP 330 & 420 cm

Faktiske mål:
 Tykkelse: 15 mm
 Bredde: 83 mm
 Dækbredde: 83 mm

MONTERINGSVEJLEDNING

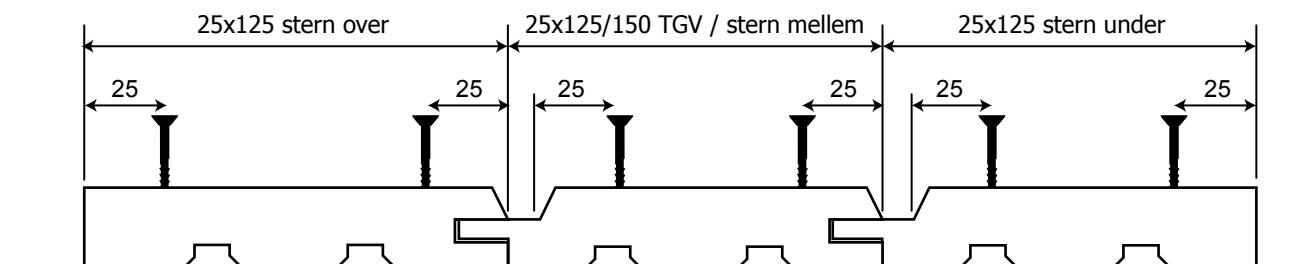
STERN

MONTERING

BEFÆSTIGELSE

Vi anbefaler KVATRO® skruer til Climate-G3®. Special NKT Fasteners overfladebehandling, der giver stor korrosionsbeskyttelse. Kan modstå min. 2000 timer i salttågetest. Opfylder kravene i EUROCODE 5, anvendelsesklasse 3 (norm for trækonstruktioner) til alle fugtklasser. Farve: gylden antracit grå

NB! RAW facadebeklædning skal efterbehandles straks efter montering.

Dækbredde

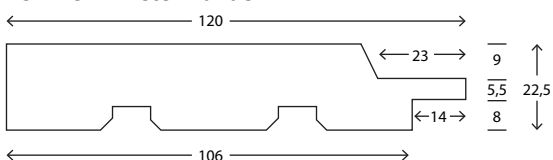
Dimension	25x125 mm	25x150 mm
Stern over	106 mm	-
TGV / Stern mellem	106 mm	131 mm
Stern under	120 mm	-

Ansvar

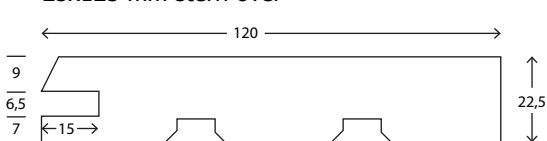
Denne anvisning skal ses som en generel vejledning. Bygherren har altid ansvaret for at tilgodese eventuelle specielle forhold i det enkelte projekt og for, at gældende lovgivning overholdes.

PROFILER

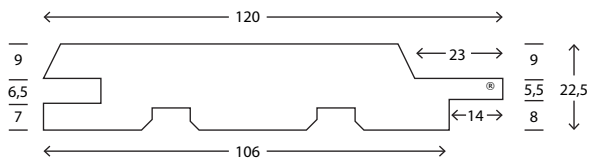
25x125 mm stern under

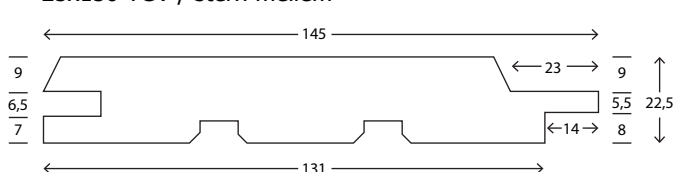
25x125 mm stern over

25x125 TGV / stern mellem

25x150 TGV / stern mellem

Anbefalet skrue: NKT Climate-G3 5,0x60 mm (TX20)

Anbefalet skrue: NKT Climate-G3 5,0x60 mm (TX20)

SLUTBEHANDLING & VEDLIGEHOLDELSE

ALT TRÆ SKAL VEDLIGEHOLDES

Hvis udvendigt træ ikke behandles, nedbryder solens stråler cellerne i træet, og med påvirkningen fra regn og fugt vil det hurtigt ændre udseende. En smuk stern af træ vil f.eks. blive grålig. Desuden er der risiko for, at træet bliver angrebet af råd og svamp.

RAW GRAN STERN & UDHÆNGSLØSNINGER ER GRUNDMALET

For at lette dit arbejde, er RAW gran stern og udhængsløsninger grundmalet. Under montering er det vigtigt at kantforsegle afskårne ender, søm og skruehuller, så de ikke efterfølgende optager fugt.

VINDSKEDER OG STERNBRÆDDER

Specielt vindskeder og sternbrædder er monteret, så de er særligt udsatte og påvirkes derfor meget af regn, vand og sol. Derfor bør de efterses mindst en gang om året, og i nogle tilfælde også efterbehandles en gang om året.

UDHÆNGSBRÆDDER

Udhængsbrædderne sidder oppe under udhænget, dvs. den del af taget, der rager ud over facaden. Udhængsbrædderne er så godt beskyttet mod vejret, at det kun er nødvendigt at behandle dem hvert femte år. Men for god ordens skyld bør de ses efter cirka en gang om året for at forebygge skader.

KLARGØRING

- Løse træfibre børstes eller slibes væk
- Områder med størknet harpiks børstes fri
- Rengør overfalden inden slutbehandling
- Benyt f. eks. Gori trævask

GODE RÅD I FORBINDELSE MED SLUTBEHANDLING OG VEDLIGEHOLDELSE

- Døgntemperaturen skal være over 5 grader
- Luftfugtigheden må ikke være over 80%
- Træfugtigheden må ikke være over 18%
- Mal ikke i direkte solskin
- Følg altid producentens vejledning

TRÆBESKYTTELSE

RAW gran stern & udhængsbrædder er grundmalet med en vandbaseret maling. Stark anbefaler derfor RAW Wood Hybrid Finish til slutbehandling, samt den efterfølgende vedligeholdende behandling.

RAW WOOD HYBRID FINISH

Hybrid heldækkende er en vand-olie-emulsion med en fremragende god dækkevne. Den er derfor særdeles velegnet til slut- og vedligeholdende behandling. Hybrid er vandfortyndbar og nem at arbejde med, og fremhæver træets struktur.

[KLIK HER FOR AT GÅ TIL RAW TRÆBESKYTTELSE](#)

